

ἀναπάρωτος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀναπαρωτός < ἀναπαρώνω τοῦ ἀρκτικού α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τῆς προ-παροξυτονίας. Ἰδ. ἀ-στερητ. 2 α.

1) Ὁ μὴ τακτοποιηθεὶς, ὁ μὴ διευθετηθεὶς: Σπίτι ἀναπάρωτο. Συνών. ἀσυνγύριστος. 2) Ἐπὶ ἀγροῦ, ὁ μὴ καθαρισθεὶς ἀπὸ τοὺς λίθους: Χωράφι ἀναπάρωτο.

***ἀναπαταγώνω**, ἀναφταγώνω Στερελλ. (Αἰτωλ. Βιτριν. κ. ἀ.) Μέσ. ἀναφταγώνομαι Λεξ. Αἰν. ἀναφταγώνομαι Ἰθάκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. παταγώνω.

1) Προξενῶ εἰς τινα τρόμον, καταπλήσσω Στερελλ. (Αἰτωλ. Βιτριν. κ. ἀ.): Πῆγες κὶ ἀναφτάουσιν τὰ πιδιὰ Αἰτωλ. Ἐπισαν λῦξ κὶ ἀναφτάουσιν τὰ πράματα αὐτόθ. Ἀναφταγώνωσαν τὰ πρόβατα ἀπ' τοὺν ἡσκιον αὐτόθ. Ἀναφταγώνωσαν οἱ κότις ἀπ' τοὺν γιράξ αὐτόθ. Ἀναφταγώνωσι οὐλοὺς οὐ κόσμους μ' αὐτεῖνα π' γένονται αὐτόθ. Τί εἶσι ἀναφτασμένους; αὐτόθ. Συνών. κατατρομάζω, τρομάζω. Καὶ ἀμτβ. ἐνεργ. καὶ μέσ. αἰσθάνομαι τρόμον, καταπλήσσομαι, καταπτοῦμαι Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Αἰν.: Ἀναφτάουσι τὸν πιδὶ Αἰτωλ. 2) Μέσ. τρέπομαι εἰς φυγὴν, ἐξαφανίζομαι Ἰθάκ.: Μὲ τὸ κλαδάνισμα ἀναφταωθήκανε τὰ ψάρια (κλαδάνισμα = ταραχὴ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης δι' οἰουδήποτε μέσου). Τί πάθατε ποῦ ἀναφταωθήκατε; β) Ἀνησυχῶ, ἐπὶ κυνῶν ὑλακτούντων Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀπόμι ἀναφταώνουντι τὰ σὲ' ἑλλιά, κατ' κακὸν τρέξ' ἔς τὸν χουριό. γ) Μένω ἀναυδος ἀπὸ τὰ κλάματα Στερελλ.: Ἀναφταώθη τὸν πιδί.

ἀναπαταχλή ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ οὐσ. παταχλή < πάταχος = πάταγος.

Θόρυβος: Ἀμα ἀκούσῃ ἀναπαταχλή φεύγει. Ἀναπαταχλή μᾶς ἔκαμαν. Ἀναπαταχλή δὲν ἀκούεται (ὑπάρχει ἄκρα ἡσυχία). Συνών. παταχλή.

ἀναπάτημα τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναπατῶ (II).

Ἡ ὑπὸ τοῦ ὀρθίου ἱσταμένου διαρκῆς μετακίνησις τῶν ποδῶν: Εἶδα ἔναι, μὰ τὸ Θεό σου, αὐτόνο δὰ τ' ἀναπάτημα, δὲ βορεῖς νὰ σταθῇς ἡσυχος;

***ἀναπατοβόλι** τό, ἀλαπατοβόλι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάπατος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -βόλι, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 242 κέξ.

Θόρυβος πολλῶν βημάτων: Εἶδ' ἀλαπατοβόλι ν' π' ἀκούεται;

***ἀνάπατος** ὁ, ἀλάπατος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ οὐσ. πάτος.

Κρότος, θόρυβος βημάτων: Ἀκούω ἕναν ἀλάπατο. Ἦκουσα τὸν ἀλάπατό σου κ' ἤβγηκα. Ἀλάπατό' κουσα κ' ἐλλαξοστράτιστα. Ἀμα φορῆς ἐτοῦτα τὰ τσαρούχια, δὲ θ' ἀκούετ' ὁ ἀλάπατός σου (ἐκ παραμυθ.)

ἀναπατῶ (I) Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. ἀπατῶ.

Διαφθείρω κόρη, διαπαρθελεύω: Ἄσμ.

Ἦρθαν, ἀφέδη, τῇ φτωχῇ νὰ μὲ ἀναπατήσουν, νὰ μοῦ τὴν δάρουν τὴν τιμὴν κ' ὕστερα νὰ μὲ ἀφήσουν.

Συνών. ἀγγίζω 4 γ, ἀπατῶ, καταστρέφω, ξεπαρθεύω, πειράζω.

ἀναπατῶ (II) Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. πατῶ.

Ἰστάμενος ὀρθίος διαρκῶς μετακινῶ τοὺς πόδας: Δὲ βορεῖ νὰ σταθῇ ἡσυχος, μόν' ἀναπατεῖ οὐλὴ δὴν ὦρα.

ἀναπαντήριο τό, λόγ. σύνθηθ. ἀναπαντήρι Κύθηρ. ἀναπαντέρ' Πόντ. (Χαλδ. κ. ἀ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀναπαντήριον.

1) Αἰθουσα ὅπου μένων τις ἀναπαύεται λόγ. σύνθηθ.: Οἱ καθηγηταὶ - οἱ ἀξιωματικοὶ εἶναι ἔς τὸ ἀναπαντήριο. 2) Ἀνάπαυσις Κύθηρ.: Αἰνιγμ.

Ὁλὴ μέρα τῇρι τῇρι | καὶ τὸ βράδυ ἀναπαντήρι (ἢ ζώνη). Ἡ λ. κατὰ πληθ. Ἀναπαντέρῳ τά, καὶ ὡς τοπων. Πόντ. (Χαλδ.)

ἀναπαντικᾶ ἐπίρρ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀναπαντικός.

Μὲ ἀνάπαυσιν καὶ ἄνεσιν, ἀνέτως: Κάθομαι - κοιμᾶμαι - τρώγω ἀναπαντικά. Καὶ τὰ μικρά μου τ' ἀδερφάκια τὰ βλεπα ἡσυχᾶ, ἀναπαντικά κοιμάμενα τὸ ἕνα κοντὰ ἔς τ' ἄλλο Γ' Ἐπαχτίτ. ἐν Προπυλ. 1,227. Συνών. ἀναπαντικᾶτα.

ἀναπαντικᾶρι τό, Κεφαλλ. (Ληξούρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀναπαντικός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾶρι.

Εὐχὴ ἐκκλησιαστικὴ ὑπὲρ ψυχορραγοῦντος.

ἀναπαντικᾶτα ἐπίρρ. Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀναπαντικός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾶτα.

Μὲ ἀνάπαυσιν, μὲ ἄνεσιν, ἀνέτως: Κάθομαι ἀναπαντικᾶτα. Συνών. ἀναπαντικά.

ἀναπαντικός ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. κ. ἀ.)

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀναπαντικός. Ἡ ὑπαρξὶς τούτου πιστοῦται ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναπαντικός, ὅπερ εὐρηται ἐν κώδικι τοῦ Χωνιάτ. Πβ. σ. 204,10 (ἐκδ. Βόννης) «τὸ μὲν ἀναπαντικὸν ἢ σάλπιγξ διατόρως συνεθημάτιζε».

1) Ὁ μὴ στενοχωρῶν τὸ σῶμα, ὁ παρέχων ἀνάπαυσιν κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Ἀναπαντικός καναπές. Ἀναπαντικὴ πολυθρόνα. Ἀναπαντικὸ κάθισμα - κρεβάτι. Ἀναπαντικὰ παπούτσια κοιν. Συνών. ἀναπαντός. β) Ὁ ἄνευ μόχθου συντελούμενος, ἄκοπος, ἄπονος κοιν.: Δουλεῖα ἀναπαντική. γ) Ὁ ἐν ἀναπαύσει, ἐν εὐμαρείᾳ διαρρέων Πόντ. (Κερασ.): Ἀναπαντικὸν ζῶν ἡ ζῆ. δ) Ὁ μὴ στενοχωρούμενος, ἀμέριμος Πόντ. (Σάντ.): Γνωμ. Νεγκασμένον γόνατον κὶ ἀναπαντικὸν καρδίαν (προτιμότερον κουρασμένον σῶμα καὶ ἡσυχος νοῦς παρὰ τὸ ἀντίθετον). 2) Ὁ μὴ ἐνοχλητικός, ἡσυχος Κρήτ.: Κάτσε ἀναπαντικός σου. Ἀσ' τον ἀναπαντικό του. Ἀσ' την ἀναπαντική του.

ἀναπαντός ἐπίθ. Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναπαύω.

Ὁ παρέχων ἀνάπαυσιν: Ἀναπαντὸν μέρος. Συνών. ἀναπαντικός 1.

ἀναπαύω κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀναπαύου βόρ. ιδιῶμ. ἀναπαύω Κέως Μέγαρ. ἀναπαύω Κύπρ. ἀναπάω Κύπρ. ἀναπάζω Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.) ἀνεπαύω Ἄνδρ. Θράκ. (Σαρεκχλ.) Ἰων. (Κρήν.) Κίμωλ. Μύκ. Νάξ. Νίσυρ. Πόντ. (Κερασ.) Σίφν. Σῦρ. Τήν. κ. ἀ. ἀνεπαύου Θράκ. (Αἰν.) ἀνεπαύω Ἰων. (Κρήν.) Κάρπ. ἀνεπάζω Πόντ. (Κερασ.) ἀναπεύω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Λευκ. Παξ. Πελοπν. (Αἰγ. Καλάβρυτ. Λακων. Λάστ. Μάν. Πάτρ. Τρίκκ.) κ. ἀ. ἀναπεύου Ἠπ. Θεσσ. (Ζαγορ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀναπεύω Α.Κρήτ. ἀναπέγω Πόντ. (Νικόπ.) ἀνεπεύγω Θήρ. Κρήτ. ἡναπαύω Σύμ. ἡναπαύω Ρόδ. ἡναπαύω Ρόδ. ἡναπαύω Καπ. (Σινασσ.)

ἡνεπαύκω Κύπρ. ἡνεπαύτω Καππ. (Ἀνακ.) ἡνεπάζω Ἰκαρ. Μέσ. ἀναπαύκομαι Πόντ. (Οἶν.) ἀναπάομαι Πόντ. (Οἶν.) ἀναπάγομαι Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀναπάουμαι Πόντ. (Ἀμισ.) ἀναπέουμαι Πόντ. (Ἰμερ. Οἶν. Σάντ. Τραπ.) ἀραπαύουμ' Θεσσ. (Μηλ.) Ἀόρ. παθ. ἀναπάηκα πολλαχ. Μετοχ. ἀναπατημένος καὶ ἀνεπατημένος Κρήτ.

Τὸ ἀρχ. ἀναπαύω. Περί τοῦ γ τοῦ τύπ. ἀναπαύγω, ὅς καὶ παρὰ Βλάχ., ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,50. Τὸ ἀναπάζω ὑποχωρητικῶς ἐκ τοῦ μέσ. ἀναπάουμαι κατὰ τὸ ἀντίστροφον σχῆμα σπάουμαι - σπάζω, ταράουμαι - ταράζω, χαράουμαι - χαράζω κττ. Τὸ ἀραπάουμ' κατὰ σύμφυρ. πρὸς τὸ συνών. θαρραπέω, δι' ὃ ἰδ. θαρραπέω. Τὸ ἡνεπαύω διὰ τὸν Ἀόρ. ἀνεπαυσα. Τὸ ἀναπεύω κατὰ τὸ συνών. θαρραπέω κατὰ ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,271. Ὁ τύπ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Ρ στ. 6140 (ἔκδ. JSchmitt) «κ' ἐκεῖνος ν' ἀναπεύεται εἰς τὸ σκαμνὶν τῆς Ρώμης». Τὸ ἀναπεύγω καὶ παρὰ Φωσκόλ. Φορτουν. πρᾶξ. Γ στ. 245 (ἔκδ. ΣΞανθουδ.) «κι ὅποιος κοπιᾷ τὰ χέρια του, τὰ πόδια του ἀναπεύγει». Ἡ μετοχ. ἀναπατημένος καὶ παρὰ Βλάχ.

Α) Ἐνεργ. **1)** Ἀπαλλάσσω τινὰ τῶν μόχθων, παρέχω εἰς τινὰ ἀνάπαυσιν κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Νικόπ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀναπαύω τὸ κορμί μου - τὸ σῶμα μου. Ἐγείρω λίγο ν' ἀναπαυθῶ. Λέ βρῖσκει καιρὸ ν' ἀναπαυθῇ κοιν. Ἀναπάζω τὰ βούδῃ (ἀφίνω τοὺς ἀροτῆρας βοῦς νὰ ἀναπαυθοῦν) Χαλδ. Ἐκάτσαν 'ς ἕναν μέρος ν' ἀναπέουνταν (ν' ἀναπαυθοῦν) Σάντ. Ἐξαπλώθεν ν' ἀναπέεται ἕναν ξά' κ' ἐπῆραν ἄτον τ' ὀμμάτῃ 'τ' (ἐξηπλώθη νὰ ξεκουρασθῇ ὀλίγον καὶ ἀπεκοιμήθῃ) Τραπ. Λέει ν' ἀποθερίσωμε ν' ἀνεπαυτοῦμε Κίμωλ. Περγάει ζωὴ ἀναπαμένη Λακων. || Φρ. Τὸν ἀνάπαυε ὁ Θεὸς (τὸν ἀπῆλλαξεν ἀπὸ τὰ βάσανα τοῦ κόσμου. Ἐπὶ ἀποθανόντος). Ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀναπάψῃ! (εὐχὴ πρὸς θανόντα) κοιν. Νὰ μὴν ἀναπέσαι! (νὰ μὴ εὖρης ἀνάπαυσιν μετὰ θάνατον! Ἀρά) Τραπ. Νὰ ἀναπάεται ἡ γῆ σ'! (νὰ ἀναπαυθῇ ἡ ψυχὴ σου! ἐνν. μετὰ θάνατον. Εὐχὴ) Χαλδ. Νὰ ἀνεπάουνταν τοῦ κυροῦ σ' τὰ στούδῃ! (νὰ ἀναπαυθοῦν τοῦ πατρός σου τὰ κόκκαλα!) Κερασ. || Γνωμ. Ἀναπαυμένα νεῦτα, βασανισμένα γεράματα (ὅταν δὲν ἐργάζεται τις νέος, ὑποφέρει οἰκονομικῶς γέρον) Θήρ. || Ἄσμ.

Τοῦ Χάρωντα βάζω φωνὴν μὲ τὸ δικό μου στόμα νὰ ῥκῃ νὰ πάρῃ τὴν ψυχὴν ν' ἀνεπαυτῇ τὸ σῶμα Κρήν. Μετοχ. ὁ ἀποκτώμενος ἐν ἀναπαύσει, ἄνευ μόχθων Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Κερασ.): Ἀναπαυμένον φρωμίν Κερασ. Τρώει φρωμὶ ἀναπαμένο Λακων. Συνών. ἀγανάχτητος **2**, ἄκοπος (Π), ἀγανάχαστος **2**, ἀντίθ. ἡγαναχτισμένος (ἰδ. ἀγαναχτῶ **A 1 β**). Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Ξενοφ. Κύρ. 7,1,4 «πρὶν δὲ ὄρᾶν τοὺς πολεμίους εἰς τρεῖς ἀνέπαυσε τὸ στράτευμα». Συνών. ξεκουράζω. Καὶ ἀμτβ. ἀναπαύομαι Λευκ.: Ἄσμ.

Ἀφειδοκαβαλλίκευες 'ς τ' ἀστέρινο μουλάρι, ὁπῶχει ἀστέρι 'ς τὴν φορφή καὶ ἀστέρι 'ς τὰ καπούλια, καὶ ὁπίσω 'ς τὴν ὀρίτσα του ὁ ἥλιος βασιλεύει καὶ κάτ' ἀπὸ τὴ χύτη του ὁ ἥλιος ἀναπεύει.

β) Καταπαύω Λέσβ.: Ἄσμ.

Ἀ θέλῃς, Παναγία μου, πάντα νὰ οἱ δουξάζουν, ἀνάπαυσι τοὺς πόνοὺς μου νὰ μὴν ἀνασινάζουν.

γ) Φονεύω ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,387: Ποίημ.

Ροβόλα 'πάνου 'ς τὰ σκυλλιά, πελέκα τα ἀποπίσω, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀναπάψωμε, ἀνταμωμένοι πάμε καὶ ἀρπάζομε τὸν πύργο τους...

Συνών. ξεκάνω, ξεπαστρεύω, σκοτώνω, χαλνῶ.

2) Προξενῶ εἰς τινὰ ἱκανοποίησιν, ἱκανοποιῶ, εὐχαριστῶ Ἀθῆν. (παλαιότ.) Ἀνάφ. Ἰκαρ. Κάρπ. Παξ. Πελοπν. (Αἶγ. Βούρβουρ. Λακων. Λάστ. Πάτρ.) κ. ἄ.: Τίποτα δὲν τοὺς ἀναπεύει. Λακων. || Παροιμ. φρ.

Τὰ ξένα χέρια ἀναπεύουν, μὰ δὲ θαρραπέουν (ἡ ὑπὸ τῶν ξένων παρεχομένη ὑπηρεσία ἡ ὑποστήριξις ἀνακουφίζει μὲν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὡς ἡ τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν ἀποτελεσματικὴ ὡς πρὸς τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ) αὐτόθ.

Ὁ ξένος ἀναπεύει, | μὰ δὲ σὲ θαρραπέει (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Παξ.

Ὁ δοῦλος ἀναπεύει, | μὰ δὲ θαρραπέει (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Αἶγ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Σπαν. στ. 427 (ἔκδ. Wagner σ. 18) «εὐλογον ἐνὶ τῷ ζητοῦν καὶ μὴ τοὺς παρακούσης, | ἀνάπαυσέ τους ὀλίγον καὶ πάντα νὰ τοὺς ἔχῃς». Καὶ μέσ. ἱκανοποιοῦμαι, εὐχαριστοῦμαι Θεσσ. (Ζαγορ. Μηλ.) Πελοπν. (Λακων. Λάστ. Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. — ἸΒενιζέλ. Παροιμ.² 277, 135: Ἀτώρα ἐνεπάεν ἡ γῆ μ' (ἡ ψυχὴ μου) Τραπ. Χαλδ. Ἀραπαύκεις τώρῃ, ῥ'ναῖκα μ'; — Ἀραπαύκα, ἄντρα μ'! Μηλ. Ἰγὼ μὴ ἱκατὸ δρόμιμα κρασὶ 'ς τοῦ τραπέζι μ' δὲν ἀναπαύομαι Ζαγορ. || Παροιμ. φρ.

Σ' τοῦ σπιτάκι μ' οὐ καημένους | εἶμι ἀναπαμένους (ἡ πλέον εὐχάριστος διαμονὴ εἶναι ἡ ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ) Αἰτωλ.

Σ' τὰ πολλὰ βασανισμένη | καὶ 'ς τὰ λίγ' ἀναπαμένη (ἐπὶ τοῦ πολυασχόλου ἱκανοποιουμένου εἰς τὰ ὀλίγα) ἸΒενιζέλ. ἐνθ' ἄν. Ἐν ἐγγράφῳ Χίου τοῦ 1630 «ὁ Λέος δὲ βρῖσκεται μὲ τὸ ἀφεντικὸν ἀναπαμένος» (εὐχαριστημένος). **3)** Ἀναγκάζω τινὰ νὰ ἡσυχάσῃ Ρόδ.: Νὰ σοῦ παίξω μιὰν νὰ σὲ 'ναπάψω! Ἐνάπαψέν τον. Καὶ μέσ. ἡσυχάζω Κρήτ. Κύπρ. Σίφν. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ.: Τώρῃ ἡνεπαύτηκε ὁ κόσμος Σίφν. Ἀναπάρον! (κάθισε ἡσυχά!) Κρήτ. Κάτσι καὶ ἀναπάρ! Αἰτωλ. || Παροιμ. φρ.

Μὲ τὰ λόγια τὰ δικὰ μας | ἀναπαύκει ἡ καρδιά μας (ὅταν παρηγορῇ τις ἑαυτὸν καὶ προσπαθῇ νὰ αὐτοενησχυθῇ, ἂν καὶ ἔχει ἀνάγκην ξένης παραμυθίας, συμβουλῆς καὶ ἐνισχύσεως) Κύπρ. Μετοχ. ἡσυχος σύνθηθ.: Εἶναι ἡσυχος καὶ ἀναπαμένος πολλαχ. Δὲν κάθεται ποτέ του ἀνεπαμένος Σῦρ. Δὲ μ' ἀφίνετε ἀνεπαμένο Μύκ. Εἶμι ἀνεπαμένος 'ς τὸ κρεββάτ' Τήν. Κάεται 'ναπαμένος Σύμ. Σὰν τό 'χη γαρτισμένο τὸ παιδί εἶναι ἀνεπαμένη Κίμωλ. Νὰ κάτσης ἐκεῖα ποῦ κάθεται ἀνεπαμένη καὶ νὰ μὴ μιλήσ! Κρήτ. Λεφτὸ δὲ γάθει' ὁ κακομοῖρης ἀναπατημένος αὐτόθ. Εἶμαι φκαριστημένος καὶ ἀνεπαμένος Νάξ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Βουστρών. (ΚΣάθα Μεσν. Βιβλ. 2,487) «ἐμάθαμεν τὸν θάνατον τοῦ ρηγὸς καὶ ἐπλήξαμεν πολλὰ καὶ ἐμάθαμεν πῶς τὸ νησὶν εἶναι ἀναπαμένο».

Β) Μέσ. **1)** Κατακλίνομαι πρὸς ὕπνον, κοιμῶμαι σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ.): Πήγαινε, παιδί μου, ν' ἀναπαυθῇς. Εἶναι καιρὸς ν' ἀναπαυθοῦμε σύνθηθ. Πόσα γρόδᾳ θέλεις ἀπόψι γιὰ νὰ ἀναπαῶ 'ς σὸ χάνι σου; (ἐκ παραμυθ.) Ἀμισ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Ἡρόδ. 1,12 «ἀναπαυομένου Κανδαύλεω ὑπεσδύς τε καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν ἔσχε καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν βασιλὴν». Συνών. γέρνω, ἡσυχάζω, κοιμᾶμαι, πλαγιάζω. **2)** Ἀποθνήσκω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Ἡπ. Ἰόνιοι Νῆσ. Μέγαρ. Νίσυρ. Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. Σύμ. κ. ἄ.: Ἀναπαύτη ὁ δεῖνα Ἀθῆν. Λακων. Ἐνεπάεν ἄρρωστον Χαλδ. || Γνωμ. Χαρά 'ς τον π' ἀναπάηκε κ' ἄλλοιᾶ σὲ 'κειὸν ποῦ μείνανε (μακάριος ὁ ἀποθανών, ἀξία δὲ οἴκτου ἡ ἀπορφανισθεῖσα οἰκογένεια) Ἰόνιοι Νῆσ. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Θεόκρ. 1,136 «χὼ μὲν τόσσ' εἰπὼν

ἀνεπαύσατο». Συνών. ἀναπειτῶ 5 γ, πεθαίνω. 3) Ἀποσυντίθεμαι, διαλύομαι, ἐπὶ νεκροῦ Πόντ. (Ἱμερ.): *Νὰ μὴ ἀναπέσαι!* (ἀρά, διότι ἢ μὴ ἀποσύνθεσις τοῦ νεκροῦ θεωρεῖται ἀπόδειξις τῆς θείας δίκης). 4) Παύω νὰ εἶμαι ἀνημμένος, σβήνομαι Καππ. (Ἀνακ. Σινασσ.): Ἄσμι.

Ἡ ἐκκλησιὰ ἐσείστηκε καὶ τὰ κερὰ ν'επάγαν.

Συνών. σβήνω. 5) Ἀργῶ, σχολάζω, ἐπὶ ναοῦ ὅπου δὲν τελεῖται πλέον λειτουργία, ἐγκαταλελειμμένου Πόντ. (Σάντ.): Ἀναπαγμένον ἐγκλεσία. β) Ἐπὶ ἀγροῦ, σχολάζω ἐπὶ τινα χρόνον διὰ νὰ ἀποκτήσω ζωτικὴν ἱκμάδα καὶ καταστῶ εὐφορώτερος Μέγαρ. Πόντ. (Χαλδ.): Ἀφηκα τὸ χωράφι τοῦ ἀναπαύθη Μέγαρ. Χωράφ' ἀναπαγμένον Χαλδ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Πινδ. Νεμ. 6,20 «[ἄρουνται] ἀναπαυσάμεναι σθένος ἔμαρψαν». 6) Κατεδαφίζομαι, ἐπὶ ναοῦ Πόντ. (Χαλδ.): Ἐγκλεσία ἐνεπάεν.

ἀνάπαψι ἢ, ἀνάπαυσι Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) — Λεξ. Πόππλετ. ἀνάπαψι κοιν. καὶ Καππ. (Σινασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ.) ἀνέπαψι Κίμωλ. ν'επάψι Θράκ. (Σιρέντζ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὗσ. ἀνάπαυσις.

1) Ἀνάπαυσις κοιν. καὶ Καππ. (Σινασσ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.): Ἐχομε καθισιὸ κι ἀνάπαψι. Δὲν ἔχω ἀνάπαψι ἀπὸ τὴν πολλὴ δουλειά. Ζηλεύω τὴν ἀνάπαψιν σου! κοιν. Ἀνέπαψι δὲν ἔχομε Κίμωλ. Νύχταν καὶ ἡμέραν ἀνάπαψιν κ' ἔχω Κοτύωρ. Τραπ. Ἀνάπαψιν νὰ μὴν ἔδῃ! (ἐνν. μετὰ θάνατον. Ἀρά) Κερασ. || Παροιμ. Ἀσ' τηνε τὴν ἀνάπαψι γιὰ νὰ ῥθῇ μὲ τὴν ὥρα της (ἐργάζου καὶ ὅταν εὐπορήσῃς θὰ ἀναπαυθῇς) Ἰόνιοι Νῆσ. Ὁ σκύλλων σὺρ' ἀνέπαυσιν, σὺρ' καὶ μαῦρα ἡμέρας (ὁ σκύλλος διάγει ἐν ἀναπαύσει, ἀλλὰ περὶ καὶ κακὰς ἡμέρας. Ἐπὶ τῆς ἀσταθοῦς εὐτυχίας) Χαλδ.

Φαεῖν, ποτήν, ἀνάπαψιν κ' ἐβόρσαν, καλωσύναν

(φαγητόν, ποτόν, ἀνάπαυσις καὶ σκιά, καλωσύνη. Ἐπὶ μεγάλης χλιδῆς) Τραπ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Η στ. 5594 (ἐκδ. JSchmitt) «ἐσιάστησαν τοῦ νὰ ἀπελθοῦν ῥς τὴν Λακεδαιμονίαν | διὰ τὸ ἦτον χώρα εὐκολὴ δι' ἀνάπαψιν φουσσάτου». Συνών. ἀναπαῇ 1, ἀνάπαμα, ἀναπαμὸς 1, ἀνασοή. β) Ἡσυχία κοιν.: Δουλεύω - τρώω μὲ τὴν ἀνάπαψί μου. Βοῆκα τὴν ἀνάπαψί μου. Συνών. ἀναπαῇ 1 β, ἀναπαμὸς 1 β. γ) Οἰκία Πελοπν.: Ἄσμι.

Κ' ἔκαψε τὴν ἀνάπαψι μ' ὅλα τὰ μυλοκούπια.

Ἡ σημ. καὶ ἐν Θουσ. Ἀβραάμ στ. 104 (ἐκδ. ÉLegrand Biblioth. 1,229) «νύκτα ναι κι ἄμ' ἀκκούμπισε εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου». Συνών. σπίτι. δ) Ἀφοδευτήριο, ἀποχωρητήριο Θράκ. (Σιρέντζ.) Κύπρ. Μεγίστ. — Κορ. Ἀτ. 4,13. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναγκαῖο 1. 2) Ἀποσύνθεσις, διάλυσις, ἐπὶ νεκροῦ Καππ. (Σινασσ.): Ἄσμι.

Νὰ σὲ διῶ, Κωσταντῖνε μου, ἀνάπαψ' νὰ μὴν ἔχῃς,

νὰ μὴ σὲ φάῃ τὸ χῶμα σου, νὰ μὴ σὲ λειώσ' ἢ πλάκα σου, ποῦ ὅσες τὸ κορίτσι μου κάτω μακρὰ ῥς τὰ ξένα!

(ἀρά, διότι ἢ μὴ διάλυσις τοῦ νεκροῦ εἶναι σημεῖον τῆς θείας δίκης).

ἀναπαψιάρης ἐπίθ. ἀμάρτ. ν'επαψιάρης Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὗσ. ἀνάπαψι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάρης. Τύπ. ἀνεπαψάρης ἐκ τοῦ ἀνεπαψιάρης παρὰ Φωσκόλ. Φορτουν. πρόλ. στ. 24 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «τσοὶ ἀνάμελους καὶ τοὺς ὀκνοὺς κι ὅλους τσοὶ ἀνεπαψάρους».

Ὁ διάγων βίον ἀναπαυτικόν, ἀπράγμονα.

ἀναπαψιμάρι τό, Ζάκ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Πελοπν. (Δημητσάν. Λακων.)

Ἐκ τοῦ οὗσ. ἀναπάψιμο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρι.

Εὐχὴ ἀναγινωσκομένη εἰς ψυχορραγοῦντα περὶ ταχείας λύσεως τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος ἐνθ' ἀν.: Τοῦ διάβασαν τὸ ἀναπαψιμάρι Δημητσάν. || Φρ. Τοῦ διάβασε τὸ ἀναπαψιμάρι (εὐφημητ. τὸν καθύβρισε) Λακων. Συνών. φρ. τοῦ ἡγαλε τὸν ἀναβαλλόμενον, τοῦ ἡγαλι τοῦν ἀδόξαστον, ἄκουσε τὸν ἐξάψαλμό του.

ἀναπάψιμο τό, Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ. ἀναπάψιμον Ἡπ. ἀναπάψιμο Λεξ. Δημητρ. ἀναπάψιμο Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπίθ. ἀναπαύσιμος. Τὸ ἀναπάψιμο ἐκ παρετυμ. πρὸς τὴν λ. ψωμί.

1) Ἄρτος εὐλογούμενος ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ τρωγόμενος μετὰ ἡ ἄνευ οἴνου καὶ κολλύβων κατὰ τὰ μνημόσυνα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ θανόντος ἐνθ' ἀν.: Σήμερα ἔχουμε - τοῦ κάμαμε ἀναπαψίματα Ἡπ. 2) Πληθ., τὰ κόλλυβα τῶν μνημοσύνων Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ.: Στείλαμε ῥς τὴν ἐκκλησιὰ τ' ἀναπαψίματα Λεξ. Δημητρ.

ἀναπειλήμαν τό, Λυκ. (Λυβίσσ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναπειλῶ. Ἡ λ. καὶ μεσν.

Ἀπειλή. Συνών. *ἀναπειλίσμα, φοβέρα, φοβέρισμα. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,638 (ἐκδ. RDawkins) «ἔμαθεν τ' ἀναπειλήμα ὅπου ἀναπειλᾶτον ὁ σουρτάνος τὸν ρῆγα» καὶ 144 «θωρῶντα ὁ ρῆγας... τὰ ἀναπειλήματα τοῦ Μέλε Πέχτα τόσον σκληρὰ κττ.»

***ἀναπειλίσμα** τό, Πληθ. ἀνιπ'λίσματα Ἱμβρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀναπειλίσζω παρὰ τὸ ἀναπειλῶ. Τὸ ἀνιπ'λίσματα ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἀνεπειλίσμα.

Ἀναπειλήμαν, ὁ ἰδ.: Μὴ μ' ἀνιπλίσαι κι δὲ δὲ φουβοῦμι τ' ἀνιπλίσματά σ'!

***ἀναπειλίστης** ὁ, θηλ. ἀναπειλίστρα Ἱμβρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀναπειλίσζω παρὰ τὸ ἀναπειλῶ. Θηλ. γυνὴ φιλέκδικος, μνησίκακος. Συνών. κακίστρα.

ἀναπειλῶ ἀμάρτ. ἀναπειλῶ Λυκ. (Λιβύσσ.) Μέσ. ἀναπ'λειέμαι Θράκ. (Περίστασ.) ἀναπ'λειέμι Θράκ. (Αἶν.) ἀνεπ'λειέμαι Θράκ. (Μυριόφ. κ. ἀ.) ἀνιπ'λειέμι Ἱμβρ. Σαμοθρ. ἀνιπ'λαῖμι Λῆμν. ν'επ'λειέμι Θράκ. (Σαρεκκλ.) ν'επ'λειῶμι Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Τὸ μεσν. ἀναπειλῶ.

Ἀπειλῶ ἐνθ' ἀν.: Τὴν ἀνεπ'λειούντανε ὅτι θὰ τὴν δειροῦν Μυριόφ. Ἀναπ'λειούνταν νὰ μὲ δειρῶ Περίστασ. Μὴ μ' ἀνιπλίσαι, γιατί δὲ σὶ φουβοῦμι Ἱμβρ. Μὴ μ' ἀνιπ'λαῖσι κι δὲ σὶ φουβοῦμι Λῆμν. Τί μὲ ν'επ'λειέσαι; Σαρεκκλ. Ἡ δράκαινα ῥς τὴν ἀρχὴν μανιώθηκε καὶ ν'επ'λήσκε νὰ τὸν φάγ' τὸν γαλόγηρο (ἐκ παραμυθ.) αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,566 (ἐκδ. RDawkins) «τότε ἐθυμώθη ὁ σὶρ Τιπάτ καὶ πολλὰ ἀναπειλᾶτον τὸν παππᾶν». Συνών. φοβερίζω.

***ἀναπέλπιστος** ἐπίθ. ἀναπόρπιστος Κρήτ. ἀνεπόλπιστος Κρήτ.

Ἐκ συμφύρ. τῶν ἐπίθ. ἀνέλπιστος καὶ ἀπέλπιστος. Τὸ ἀνεπόλπιστος καὶ μεσν. Πβ. Θουσ. Ἀβραάμ στ. 195 (ἐκδ. ÉLegrand Biblioth. 1,269) «βοηθᾶτε ῥς τ' ἀνεπόλπιστον, δοῦλοι, καὶ μαζωχτήτε».

Ἀπροσδόκητος: Ἦτον ἓνα δράμα ἀναπόρπιστο. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Θουσ. Ἀβραάμ στ. 1069 (ἐκδ. ÉLegrand